

Wstęp

Niniejszy numer *Między Oryginałem a Przekładem* poświęcony jest inkluzywności. Tematy zawartych w nim artykułów, a także ich liczba może świadczyć o tym, że zaproponowana tematyka dopiero wzbudza zainteresowanie badaczy i badaczek. Niemniej teksty dotyczą trzech rodzajów tłumaczenia: intralingwalnego, interlingwalnego i intermedialnego.

Pierwszy artykuł autorstwa Kingi Matuszko, zatytułowany „«Po raz pierwszy zobaczyła kogoś równie czarnego jak ona» – inkluzywność w przekładzie intralingwalnym baśni (na przykładzie wybranych opowiadań ze zbioru *Piękno i bestie. Niebezpieczne baśnie* Somana Chainaniego)” podejmuje problem prze-pisania, czyli ponownego redagowania baśni i wprowadzania do ich nowych wersji m.in. nieheteronormatywnych postaci lub niekanonicznych wątków. W omawianych opowiadaniach Chainanego chodzi np. o postaci o ciemnej skórze i określenie tożsamości seksualnej bohaterów, zaś inkluzywność dotyczy możliwości utożsamienia się czytelniczek i czytelników z reprezentacjami wykluczanych mniejszości.

Druga propozycja to studium Joanny Nowak-Michalskiej zatytułowane „Język niebinarny jako wyzwanie translatorskie na przykładzie polskiego tłumaczenia powieści Bernardine Evaristo pt. *Girl, Woman, Other*”. W tym przypadku autorka skupia się na tłumaczeniu interlingwalnym i zastosowaniu przez tłumaczkę Agę Zano rozwiązań translatorskich w języku polskim oddających niebinarny język postaci literackich. Dyskusja wokół form inkluzywnych w polszczyźnie, szczególnie feminatywów, nadal jeszcze jest pełna kontrowersji, a przegląd neutratywów, osobatywów i innych rozwiązań przez Nowak-Michalską daje możliwość przemyślenia ich oraz zastosowania w naszym języku, czyli po prostu w mówieniu inkluzywnym. Nie mniej ważnym wkładem w popularyzowanie uzusu jest polska wersja powieści Bernardine Evaristo *Dziewczyna, kobieta, inna*.

Trzecia odsłona inkluzywności to interpretacja autorstwa Barbary Walikiewicz, zatytułowana „Kain i Abel to my. Inkluzywność w przekładzie

intermedialnym”. Autorkę frapuje transsemiotyczny charakter przekładu tytułu VII Spotkań Teatralnych Bliscy Nieznajomi „Kain i Abel” (2014). Inkluzywność jest tu rozumiana wielorako, tj. jako udział odbiorcy, a raczej uwzględnienie go w tworzeniu dzieła (z natury otwartego) poprzez odbiór trzech obiektów artystycznych, tj. plakatu, instalacji i gazety festiwalowej. Ponadto operujące różnymi kodami i udostępnione na odmiennych nośnikach, jak podkreśla autorka, wspomniane obiekty są złożonymi produktami stanowiącymi trzy odsłony komunikatu wizualnego, jakim jest tytuł wydarzenia teatralnego. Autorka mocno akcentuje niedookreśloność inkluzywności i jej płynność interpretacyjną, czego dowodem jest jej własne studium przypadku.

Dodatkowo proponujemy artykuł Agnieszki Seweryn poświęcony językowej transkreacji gier planszowych. Ta forma rozrywki, od wielu lat tracąca na znaczeniu wobec rozwoju gier komputerowych, od czasu pandemii znów zyskuje na popularności. Polskie wydawnictwa publikują nie tylko własne tytuły, ale też wiele tytułów zagranicznych. Autorka opracowania analizuje tłumaczenie toponimów i antroponimów w popularnej grze *Everdell*, kontrastując strategię domestykacyjną tłumaczki na język polski z egzotyzującym podejściem tłumaczy rosyjskich. Zwraca też uwagę na czynniki, które muszą być uwzględnione w przekładzie gry planszowej, a nie występują w innych rodzajach tekstów.

Numer zamyka napisana przez Małgorzatę Tryuk recenzja monografii Josepha Lamberta *Translation Ethics* omawiającej kluczowe pojęcia związane z etyką przekładu, takie jak prawda, odpowiedzialność, lojalność, sprawiedliwość czy profesjonalizm. Autorka recenzji podkreśla wartość książki jako podręcznika akademickiego zawierającego autentyczne przykłady dylematów moralnych, z którymi muszą się mierzyć współcześni tłumacze i tłumaczki. Warto zaznaczyć, że w rozdziale traktującym o perspektywach badawczych na przyszłość Lambert jako jeden z najważniejszych kierunków wskazuje właśnie inkluzywność, która jest tematem niniejszego zbioru.

Życzymy inspirującej lektury.

Iwona Kasperska
Joanna Studzińska